

ความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย
ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

นางสาวสุรพันธ์ เกียนวัฒนา

006104

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปรัชญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต
แผนกวิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2518

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**OPINIONS ON THAI HISTORY TEXTBOOKS AT THE
LOWER SECONDARY LEVEL**

Miss Suriphan Keanwattana

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Secondary Education**

Graduate School

Chulalongkorn University

1975

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

.....
.....

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์... ว.ก.ก.ค.ว. ... ว.ก.ว. : จ.ช. ประธานกรรมการ

.....กรรมการ

.....กรรมการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิบูลศรี วาสนสมสิทธิ์

อธิสทิษฐ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : ความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้ : นางสาวสุวิพันธ์ เกียนวัฒนา แผนกวิชา มัธยมศึกษา

ปีการศึกษา : 2517

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของกาวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่กระทรวงศึกษาธิการอนุมัติให้ใช้เป็นแบบเรียนในโรงเรียนได้ในปีการศึกษา 2517 โดยศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพในการจัดทำรูปเล่ม ความถูกต้องของเนื้อหา ความสอดคล้องของแบบเรียนกับหลักสูตรการเรียนการสอนและหลักจิตวิทยา ผลการวิจัยนี้จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงแบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้มีคุณภาพดีขึ้น พร้อมทั้งนี้ทั้งครูและนักเรียนที่ทราบข้อดีและข้อบกพร่องของแบบเรียนจะสามารถปรับปรุงการเรียนการสอนด้วยการใช้แบบเรียนให้มีประสิทธิภาพดีขึ้นด้วย

วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินงาน 2 วิธีคือ (1) ศึกษาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อดีและข้อบกพร่องของแบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่กระทรวงศึกษาธิการอนุมัติให้ใช้ในโรงเรียนได้ และเสนอผลในรูปของถาวรบรรยาย (2) ศึกษาความคิดเห็นของครูและนักเรียนผู้ใช้แบบเรียนโดยส่งแบบสอบถามไปยังครูจำนวน 42 คน และนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 270 คน ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์รวม 15 โรงเรียน ในจังหวัดราชบุรี ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ หักค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วเสนอผลในรูปตารางและอธิบายประกอบ

สรุปผลการวิจัย

ครูและนักเรียนใช้แบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย ของกรมวิชาการทั้งหมด ครูและนักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ

ครูส่วนใหญ่สอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยด้วยแบบเรียนโดยใช้วิธีอธิบายประกอบการ
 ชักถามเนื้อหาในแบบเรียน ความเห็นที่เกี่ยวกับแบบเรียนคือ ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่า
 คุณภาพในการจัดทำรูปเล่มอยู่ในระดับที่ควรแก้ไข เนื้อหาวิชาและการเรียงลำดับหัวข้อ
 ตรงตามหลักสูตรพอใช้ เนื้อเรื่องมีความสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการสอนวิชาประ-
 วัติศาสตร์ไทยพอสมควร แต่หลักสูตรมีเนื้อหาวิชาที่ยังไม่สนองความต้องการและความสนใจ
 ของนักเรียน ในด้านที่เกี่ยวกับความถูกต้องของแบบเรียนครูส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าเนื้อหา
 บางตอนผิดบ้างเล็กน้อยและบางตอนย่อเกินไป นอกจากนั้นแบบเรียนยังขาดส่วนประกอบที่
 สำคัญคือ แบบเรียนไม่มีบทสรุป กิจกรรมเสนอแนะ แบบฝึกหัด หนังสืออุเทศสำหรับครู เจริญ
 อรรถ ครรชนี ฉากผนวก อภิธานศัพท์ และบรรณานุกรม ซึ่งส่วนประกอบเหล่านี้เป็นสิ่งที่ครู
 ต้องการอย่างยิ่ง เกี่ยวกับความยากง่ายของเนื้อหา สารระดับความรู้ สารระดับสติปัญญา
 และความถูกต้องของเนื้อหา ของแบบเรียน โดยเฉลี่ยแล้วครูเห็นว่ามีความพอใช้

ส่วนนักเรียนมีความเห็นคล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ นักเรียนมีความพอใจในแบบเรียน
 ที่ใช้พอสมควร นักเรียนมีความเห็นว่าเนื้อหาในแบบเรียนส่วนใหญ่ย่อเกินไปและไม่ทันสมัย
 และนักเรียนต้องการให้แบบเรียนที่ใช้เป็นหลักนั้นเพิ่มส่วนประกอบที่สำคัญคือ บทสรุป
 แบบฝึกหัด รายชื่อหนังสืออุเทศสำหรับนักเรียน และต้องการให้แบบเรียนมีภาพประกอบ
 ให้มากขึ้น

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title : Opinions on Thai History Textbooks at the
Lower Secondary Level

Name : Miss Suriphan Keanwattana
Department Secondary Education

Academic Year : 1974

ABSTRACT

Purpose :

The purpose of this research was to study opinions of teachers and students on Thai History textbooks at the lower secondary level published in the academic year 1974 approved by the Ministry of Education. Specific questions were : the quality of the textbooks' format, appropriateness of content, relevance of content organization to the prescribed curriculum, social studies instruction and psychology of learning. The findings of this study would be valuable guidelines for the improvement of Thai history textbooks and history instruction at the lower secondary level.

Procedures :

The procedure of this study consisted of two steps:

- (1) Studying the strong and weakpoints of nine Thai history textbooks at the lower secondary level published in the academic

year 1974. Results were reported in descriptive form; (2) Questionnaires concerning the quality of the textbooks were sent to forty - two teachers and 270 students in fifteen government and private lower secondary schools in Ratchaburi. The obtained data were analyzed in percentage, means and standard deviations, and presented in tables with explanations.

Conclusions :

All teachers and students selected for this study used the texts written by the Ministry of Education appointed specialists.

Teachers believed that the format of the texts needed improvement. The content had only moderate relevance to the curriculum and the objectives of teaching Thai history and failed to meet the students' needs and interest. Very little of the content was incorrect, and too brief. Lack of conclusions, projects and activities, exercises, references for teachers, footnotes, indexes, appendixes, word lists, and bibliographies were the major weakpoints of the texts which the teachers had great need of. The quality of the content indicated by its knowledge component, its intellectual component, and its appropriateness were all satisfactory. Teachers recommended that the textbooks should include up - to - date information.

Students in general were satisfied with the textbooks regardless their weakpoints. However they recommended the books have chapter conclusions, exercises, references and more pictures.

กิตติกรรมประกาศ

การเขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" ได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาจากอาจารย์หลายท่านคือ ศาสตราจารย์ ดร. จรุงทัศน์ พุกกะมาน อาจารย์หัวหน้าแผนกผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิบูลศรี วาสนสมสิทธิ์ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย รองศาสตราจารย์ ประสงค์ วรรณสุต อาจารย์ที่ปรึกษาทางสถิติ และอาจารย์เคนเนท แพส ที่ได้ให้ความช่วยเหลือแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์ที่กล่าวนามมานี้เป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

อนึ่ง ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณสมพร จารุณัญ เจ้าหน้าทีกองตำรา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ อาจารย์ใหญ่ อาจารย์ผู้สอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยทุกท่าน และนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลมาประกอบการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการวิจัยด้วยดีตลอดมา

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
นางสาวสุวิพันธ์ เกียนวัฒนา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	.....	.....
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	.....	.....
กิตติกรรมประกาศ	.....	.....
รายการตารางประกอบ	.....	.....
บทที่		

1. บทนำ	.....	1
ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา	.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	.....	13
ขอบเขตของการวิจัย	.....	13
วิธีดำเนินการวิจัย	.....	15
ประโยชน์ของการวิจัย	.....	15
คำจำกัดความ	.....	17
2. การวิจัยและงานเขียนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	.....	18
3. วิธีดำเนินการวิจัย	.....	36
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	.....	41
5. บทสรุป	.....	138
สรุปภายผลการวิจัย	.....	145
ข้อเสนอแนะ	.....	158
บรรณานุกรม	.....	158
ภาคผนวก	.....	162
ประวัติการศึกษา	.....	204

รายการตารางประกอบ

ตารางที่

หน้า

1.	รายชื่อหนังสือที่ครูใช้ เป็นหลักในการสอนประวัติศาสตร์ไทย	42
2.	รายชื่อแบบเรียนที่ครูใช้ประกอบการสอน	43
3.	ประเภทของหนังสือที่ครูใช้สอนประกอบ	43
4.	การเลือกแบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยของครู	44
5.	การใช้แบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในแต่ละปีการศึกษา	45
6.	วิธีการใช้แบบเรียนของครู	46
7.	ลักษณะการสอนโดยการใช้แบบเรียน	47
8.	แหล่งที่ครูขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหาในการใช้แบบเรียน	49
9.	ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อวิชาประวัติศาสตร์ไทยในทัศนะของครู	50
10.	ความเห็นของครู เกี่ยวกับคุณภาพในการจัดทำรูปเล่ม และลักษณะของแบบเรียน	52
11.	ความเห็นของครู เกี่ยวกับหลักสูตร	56
12.	ความเห็นของครู เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาในหลักสูตร	57
13.	ความครบถ้วนของเนื้อหาวิชาในแบบเรียนตามหลักสูตร	58
14.	จำนวน ภาษ และคำศัพท์ในแบบเรียน	59
15.	ความเห็นของครู เกี่ยวกับลักษณะนิสัยและทัศนคติที่ดีซึ่งเนื้อหาในแบบเรียนช่วยเสริมสร้างให้แก่กับนักเรียน	60
16.	ความเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของแบบเรียนกับหลักสูตร วิชาเรียนการสอนและหลักจิตวิทยา	62
17.	ความเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายของเนื้อหาวิชา สารระคาย ความรู้ สารระคายสติปัญญา และความถูกต้องของเนื้อหา	67
18.	ความเห็นของนักเรียนในค่านความเหมาะสมของเนื้อหา	72

ตารางที่

19. เหตุผลของนักเรียนที่ว่าเนื้อหาในแบบเรียนยังไม่เหมาะสม 74

20. ความเข้าใจในการอ่านแบบเรียนของนักเรียน 76

21. ส่วนประกอบของแบบเรียนที่นักเรียนต้องการ 77

22. ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย .. 78
ของนักเรียน

23. เหตุผลที่นักเรียนชอบวิชาประวัติศาสตร์ไทย ,..... 80

24. เหตุผลที่นักเรียนไม่ชอบวิชาประวัติศาสตร์ไทย 81

25. เหตุผลของนักเรียนในค่านที่ได้รับประโยชน์และ ... 82
ไม่ได้รับประโยชน์จากแบบเรียน

26. ความเห็นของนักเรียนในค่านคุณภาพในการจัดทำรูปเล่ม .. 87
และลักษณะของแบบเรียน

27. ความเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับความสอดคล้องของแบบเรียน 91
กับหลักการเรียนการสอน และหลักจิตวิทยา

28. ความเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับความยากง่ายของเนื้อหา/ 96
สาระค่านความรู้ สาระค่านสติปัญญา และความยากง่าย
ของเนื้อหา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย